

Lovsång till Hästen

Berättelser
om döden
och livet

Eva Widenby & Helene Virro

Förlagshuset Siljans Måsar
www.siljansmasar.com

ISBN 978-91-88939-41-8

© Eva Widenby & Helene Virro
lovsangtillhasten@gmail.com

Materialet i denna bok är skyddat av upphovsrättslagen.

Foto: Göran Widenby, Helene Virro och Eva Widenby
Författarfoto: Carin Ohlsson

Grafisk form: Lilla blå tornet
www.lillablatornet.se

Tryck: Blizzard, 2020

Lovsång
till Hästen

Berättelser om döden och livet

Eva Widenby
& Helene Virro

*Med kärlek och tacksamhet
till våra hästar*

innehåll

Inledning ... 7

Livet med hästarna ... 15

Distraida ... 23

Helene berättar

Habil ... 29

Eva berättar

Esset ... 35

Eva berättar

Aramis ... 45

Eva berättar

Trollet ... 53

Helene berättar

Lynet ... 61

Eva berättar

Sonya ... 69

Eva berättar

Littla Hind ... 79

Helene berättar

Seidur ... 89

Helene berättar

Feykir ... 99

Eva berättar

Viking ... 107

Eva berättar

Efterord ... 122

En saknad vän ... 129

Hur allt började ... 133

Tack till ... 151

Inledning

Det var en sen kväll i augusti och stearinljusen kastade långa skuggor vid köksbordet. Endast granarnas sus hördes, det var lugnt och stilla. Dagen hade varit lång och solig och vårt fina spanska sto Distraida hade fått somna in. Hennes grav låg bakom stallet, precis i skogsbrynet. Den var klädd med hö eftersom Distraida hade svultit under en lång period i Spanien. Över henne la vi höstflox i eldiga färger som gnistrade i purpur och blåviolett mot hennes vita päls. Under dagen hade det varit många och långa samtal om döden och livet. Vi var sorgsna och trötta men ändå nöjda över att allt gått bra på ett lugnt och värdigt sätt.

Med flera kilometer till närmaste granne bodde vi mitt i Sveriges sydligaste vildmark, Tiveden. Många vilda djur fanns in på knuten. Ett lodjur kunde promenera förbi, i området syntes både varg, järv och björn. I detta gränsland fanns få människor, flera övergivna byar och ödetorp.

Vi, det är Eva och Helene. Många har haft svårt att sära på oss, nästan sett oss som en person. Barn har kallat oss Evahelene, även var och en för sig. Men vi är olika och har olika bakgrund. Helene växte upp på stora fartyg i den svenska handelsflottan.

Morgonvila i skogsdungen

Eva åkte med sin farfar på slåttermaskinen som drogs av arden-
nern Flora. I många år hade vi levt tillsammans på flera hästgår-
dar och delat livet med hästar, hundar, katter och kor.

Där, vid köksbordet, började berättelsen landa i oss, den om
våra fantastiska hästar. Det var dags att börja skriva. Helene höll
i pennan, Eva kokade te och tog fram varma tröjor, hundarna sov
i den gamla kökssoffan. Natten blev lång, den första av många,
för hästarna kom sent på kvällarna och gjorde sig påminda. De
kom som en tidvattenvåg med kraft och styrka.

Vi har låtit döden få ta plats i den här boken. Det är ett ämne som
vi fortfarande inte pratar mycket om, och det tycks ibland bli
extra känsligt när det gäller våra djur. En del av vår uppgift blev
att se till att hästarna fick ett lugnt och värdigt slut. I början var
vi lite osäkra på arrangemangen och saker runt omkring, men vi
försökte planera allt in i minsta detalj för att slippa improvisatio-
ner i det utsatta och sorgliga läget. Vi växte med uppgiften och det
blev många fina farväl. Några empatiska veterinärer hjälpte oss
att göra hästarnas sista dag till ett ljusst minne. Gravarna grävdes
av vänliga grannar på vackra platser ute i hagarna.

Sommarbete
Seidur, Lynet och Comet

I efterordet delar vi med oss av några praktiska saker vi lärt oss genom åren som kanske kan vara skönt att veta när dagen närmar sig.

Hästarna tog med oss på en magisk resa långt bortom allfarvägarna, på ett sätt som vi knappt trodde var möjligt. Vi fick ta del av deras andlighet, känslighet, visdom och stora kärlek. Hästar är fantastiska på att hjälpa oss människor. De speglar ofta vårt inre och kan visa på saker vi inte visste om oss själva. De läker också varandra och vi kommer att ge exempel på det i några av berättelserna.

Hästarna som kommit till oss genom åren har ofta varit skadade till både kropp och själ, men de har alla haft en obändig livsvilja. Hästarna har visat oss att döden är en naturlig del av livet, att man bara byter dimension, att själen, essensen av en själ, fortfarande finns kvar. De har otaliga gånger visat en stor omsorg om oss från ”andra sidan”. Vi tror att det är på samma sätt för oss människor, att själen fortsätter att leva i en annan dimension. Döden är inte farlig, den är bara oändligt sorglig och smärtsam för den som blir kvar.

När hästarna lämnar oss här på jorden tänker vi oss att de

kommer till en stor dal som ligger någonstans bortom regnbågen, i det eviga ljuset ovan molnen. Där finns grönt frodigt gräs året runt och klart vatten som ringlar sig fram i små bäckar. Det blåser en lätt bris, en och annan regnskur faller. Terrängen är kuperad, det finns skugga vid bergssidor och i träddungar. Man kan gå upp längs sidorna och få en vidunderlig utsikt över hela dalen som fortsätter i all oändlighet. Ingenting finns att vara rädd för, inga rovdjur från förr på stäpperna, ingen brist på mat, inga människor som vill tjäna pengar på dem, ingen illasittande utrustning, inga sjukdomar, inga staket, utan bara *frihet*. Alla hästar strövar omkring i sin egen takt, äter, vilar, rullar sig, träffar sina familjer och gamla vänner. Rätt som det är far ett gäng iväg i full galopp. Det dundrar i marken av alla ystra skutt och frustningarna ekar lång väg.

Vår övertygelse är att alla våra hästar nu lever i Hästarnas Dal. Vi vet att de tittar till oss ibland, det skänker en stor tröst, men den fysiska saknaden är stor. Då gråter vi en stund, men som tur är vet vi att de inte är långt borta. Vi känner ibland en varm mule på kinden som tröstar, vi hör gnäggingar och hovklapper och ser hästsvansar i ögonvrån.

*Morgonsol
Aramis, Seidur och Lynet*

Livet med hästarna

När vi fick chansen att köpa den stora drömgården kunde vi inte annat än säga ja. Den låg längst in på en grusväg med all mark samlad runt husen. Vi kunde ta eget hö och hästarna kunde ströva fritt i de stora örtrika naturbeteslagarna. Det gav oss oanade möjligheter, och blev starten på vårt liv tillsammans med hästar. Föga anade vi då vart det skulle leda oss.

På gården kunde vi anpassa hästhållningen så som vi ville ha den, eller rättare sagt så som våra hästar ville leva och dö. Det var en ynnest att följa dem genom årstiderna, se vilka vägar de tog i hagarna och hur behoven växlade, när de åt av nyponen och när de letade efter olika örter. Vi levde som i en dröm, och drömmen fortsatte genom åren om än på lite mindre gårdar.

Vi har inte hållit oss till en speciell filosofi vad gäller hästhållningen. Det är sällan en metod passar alla utan vi har försökt, med de förutsättningar vi har haft, att skraddarsy efter varje individs behov och önsknings. Det är lätt att förmänskliga dem och vi har varit noga med att se dem som hästar. Grunden har varit att alla vistats ute så mycket som möjligt och de som velat ha täcken inne eller ute, sommar eller vinter, har fått det. Eftersom många varit skadade på olika vis har behovet av vila i

Seidur och Silver

en egen box funnits – och vare sig det varit sommar eller vinter, har de fått det. Vi har gjort vårt bästa för att lyssna till dem och ju mer vi har gjort det, desto mer har de berättat för oss.

Hästarna betraktade oss mer och mer som en del av flocken. Mycket av vår lediga tid tillbringade vi i hagen, ofta med välfylld fikakorg. Genom att se hur de har umgåtts med varandra har vi lärt oss mycket. Dessutom har vi kunnat knyta band utan att det varit arbete på gång. Ingen av oss är djurkommunikatör enligt gängse mening, med en teknik som vi kan koppla på och av. Vi har levt nära våra hästar, delat verklighet med dem, och då har kommunikation uppstått, mer som ett tillstånd än en teknik.

I stallet stod en soffa med fårskinnsfällar som användes av oss, hundar och katter. Många var de kvällar vi tillbringade där, lyssnade till hötuggande hästar, en skrapande hov, ett frustande. En katt som tassade förbi för att hitta en höhö till sin nattvila. På vinterkvällarna ångade det ur hästarnas näsborrar. Det var rofyllt och ett bra ställe att tänka på.

Genom åren har hästar kommit och gått, men mest kommit. För att introducera dem i flocken har vi gjort på samma sätt. Nykomlingarna har först fått gå i en egen fålla i några dagar för

att alla skulle se och bekanta sig med varandra på lite avstånd. Men också för att vi skulle lära känna den nya individen och för att vi ville se reaktionerna hos våra hästar. Islandsvalacken Viking var den som under många år bestämde hur umgänget i flocken skulle fungera. Han hade en strikt ordning för vem som fick hälsa på vem och när. När vi väl släppte ihop dem var det i en hage med gott om utrymme och så bra underlag som möjligt, allt för att undvika skador och att någon skulle känna sig trängd. Oftast var hälsningsproceduren då redan klar, med några få undantag som vi berättar om i respektive hästs historia. Viking hade god hjälp av Feykir som höll igång alla med sina upptåg och hyss. De var vår stomme i flocken under många år, ett perfekt team.

Hästarna har varit olika lång tid hos oss. Någon i knappt sex månader och några i över tio år. En del av hästarna som lämnade oss fick nya hem, andra var inackorderade, någon var foderhäst och ytterligare några var på sommarbete, men de har alla, utan undantag, gjort ett djupt avtryck i våra liv och gett oss ovärderlig kunskap. Med värme och stor tacksamhet tänker vi på dem alla, Comet, Ludde, Silver, Rhodi, Lilla Dun, Rinaldo, Streiff, Amadeo och Glöd.

Hästarna som är med i den här boken är de som, kvällen efter att Distraida gått över till Hästarnas Dal, knackade på för att berätta sina historier. Naturligtvis är de tolkade av oss, men vi har gjort vårt bästa för att få fram var och ens budskap.

Ibland är berättarjaget Eva, ibland Helene. Vi har haft olika roller med de olika hästarna, men i grunden har de alltid varit våra gemensamma, vår familj. Vi skriver ofta ”du var den vackraste av vackra” om hästarna och det är alltid sant, de har alla varit ”den vackraste av vackra”.

De bjöd in oss till deras värld, var och en på sitt unika sätt, de delade ögonblick med oss som vi nu vill dela med er.

Här kommer deras berättelser.

*Eva, Aramis och
handhästen Lynet*

”Det var en sen kväll i augusti och stearinljusen kastade långa skuggor vid köksbordet. Dagen hade varit lång och solig och det fina spanska stoet Distraida hade fått somna in. Hennes grav låg bakom stallet, precis i skogsbrynet. Den var klädd med hö eftersom Distraida hade svultit under en lång period i Spanien. Över sig fick hon höstflox i eldiga färger som gnistrade i purpur och blåviolett mot hennes vita päls.”

Samma kväll insåg Eva Widenby och Helene Virro att det var dags att skriva historien om hästarna de levtt med och som de följt ända in i döden. Berättelsen handlar om livsmod, frihetslängtan, andlighet, helande och stunder av närhet – med ömsesidig respekt mellan häst och människa. Det är även en historia om deras vardag där ledarhästen Viking till exempel visade hur han kunde skilja på mat- och kaffeporslin och där utbrytardrottningarna Sonya och Littla Hind bestämde sina egna ingångstider.

Hästarna tog med de två kvinnorna på en magisk resa, på ett sätt som de knappt trodde var möjligt. På sitt eget unika sätt har de alla delat med sig av sina världar och sina personligheter, vilka nu läsaren får ta del av i *Lovsång till hästen – berättelser om döden och livet*.

Eva Widenby och Helene Virro har bött tillsammans på egna hästgårdar där de drivit kurs-, turist- och behandlingsverksamhet. Under 20 års tid har de haft hästar av olika raser och ursprung, och många är de hästar som fått en fristad hos dem.

